

PANTY'S: WOLFORD
ARM BAND: SEEME
JURK: ELISABETTA FRANCHI
PEEP-TOE PUMP: PRIMARK

A woman in a light-colored, flowing dress is reaching out to touch a bag of cement on a shelf in a hardware store. The shelves are filled with various construction materials, including bags of cement and boxes of floor leveling compound. The scene is brightly lit, and the woman's arm and hand are the focal point of the image.

EVA HEIJNEN

IN HET GLAZEN HUIS VAN IBSEN

TONEELGROEP AMSTERDAM STAAT BINNENKORT MET EEN NIEUW FAMILIE-EPOS OP DE PLANKEN: *IBSEN HUIS*. HET IS EEN GLOEDNIEUW TONEELSTUK GEBASEERD OP BEKENDE EN MINDER BEKENDE WERKEN VAN DE NOORSE TONEELSCHRIJVER HENRIK IBSEN, GESCHREVEN DOOR DE NIEUWE HUISREGISSEUR VAN DE TONEELGROEP, SIMON STONE.

TEKST: KRIJN SOETEMAN
BEELD: MARC DEURLOO

HET SCHRIJVEN IS TIJDENS HET INTERVIEW DAT WINQ MET ACTRICE EVA HEIJNEN HAD NOG IN VOLLE GANG

totstandkoming van het toneelstuk, de werkwijze ernaartoe en hoe dat allemaal in een glazen decor gegoten wordt.

De titel en de cast zijn bekend en het globale idee voor het stuk staat al een half jaar online, maar af is het nog niet. Een

en lang niet alles is bekend. Om meer te weten te komen over het toneelstuk dat op 2 maart in première gaat, spraken we met Eva over de

spannend proces lijkt me, hoe werkt dat? “We zijn in december begonnen door met de hele cast en crew stukken van Ibsen te lezen. Na de kerstvakantie kwam Simon met een stamboom van de familie die we gaan spelen in *Ibsen huis*. Die personages lijken heel erg op personages uit stukken van Ibsen, samen met thema's die Ibsen ook heeft gebruikt. Pas in januari hoorden we wie wie gaat spelen, maar alle vrouwen hebben vorige week weer nieuwe rollen gekregen. Je weet met regisseur Simon Stone niet wat je moet verwachten, het is een heel leuk proces. Eerst hebben we met z'n allen de hele stamboom verwerkt en achtergronden bij de mensen bedacht. Waar komen ze vandaan, wat hebben ze gedaan, wat zijn de feiten die we al weten. Sommige dingen daarvan komen uit bestaande stukken en sommige dingen hebben we helemaal zelf bedacht, samen met Simon en de hele crew eromheen. Iedereen vertelt persoonlijke verhalen en die verhalen komen er ook in terug.”

Dus niet alleen de acteurs, maar ook andere leden van de crew? “Ja, zoals de designers, lichtplanontwerpers en kostuummakers. Met z'n allen komen we zo tot wat die personages hebben meegemaakt en leert iedereen elkaar heel goed kennen. Vandaag gaan we waarschijnlijk voor het eerst de vloer op, al zijn we nog druk in gesprek en aan tafel dingen aan het bedenken. Ik heb nog nooit op zo'n manier gewerkt. Dan komt Simon na een dag terug met een verhaal, inclusief de verhalen van ons die hij daarin heeft verwerkt.”

Heeft Simon vaker werk van Ibsen verwerkt? “Hij is in zijn geboorteland Australië vrij bekend geworden met zijn bewerking van *De wilde eend*. Later was de voorstelling ook op het Holland Festival te zien en is er een film van gemaakt, *The Daughter*. Dat was een groot succes.”

Regisseert hij als Australiër ook in het Engels? “Simon begrijpt wel Nederlands, maar we spreken samen Engels. We repeteren in het Engels en spelen in het Nederlands. Als hij een scène geschreven heeft, staat links de scène in het Engels en rechts de vertaling van de dramaturg. Vooral met scheldwoorden is het moeilijk vertalen. Nederlanders schelden met ziektes en dat doen ze in het Engels niet. Soms is het best lastig een goede vertaling te vinden.”

Spannend, zeker als je al over een maand moet spelen. Wel een bijzondere opbouw van je repetitietijd. “Klopt, ik kreeg gisteren de eerste tekst en ik ben direct maar als een gek gaan studeren. Dat is wel heel anders. Vaak kennen mensen hun tekst al aan het begin van het repetitieproces.”

Weet je nu al welk personage je speelt? “Ik speel meerdere personages, net als de meesten. Dat is op een heel aantrekkelijke manier gedaan. Zo zijn de generaties een beetje aan elkaar gekoppeld. Eerst speel ik een personage en later speelt iemand anders hetzelfde personage als moeder en ben ik daar weer de dochter van. Zo spelen we een beetje met de tijd. Die opgegroeide personages worden dan gewoon gespeeld door oudere

JURK: ELISABETTA FRANCHI

PANTY'S: WOLFORD
ARMBAND: SEEME
JURK: ELISABETTA FRANCHI
PEEP-TOE PUMP: PRIMARK

**“IK KREEG
GISTERAVOND
DE EERSTE TEKST
EN BEN DIRECT
MAAR ALS EEN
GEK GAAN
STUDEREN”**

acteurs. Ik word nooit moeder, ben eerst een zestienjarige en dan later zien we dat personage weer in de veertig, maar dan speel ik weer de dochter. Met kleding of pruiken maken we duidelijk om wie het gaat. Ik doe dat met Janni Goslinga, en Claire Bender doet dat met Maria Kraakman. Zij dubbelen steeds elkaars rol. Bij de mannen gebeurt dat ook.”

Hoe zit die stamboom verder in elkaar? “Het gaat over een hoofd van de familie met kinderen en kleinkinderen. In totaal zijn er vier generaties. Het gaat alleen om die familie en hier en daar aanhang en *that's it*. Die rollen schuiven steeds door. De twee personages die ik ga spelen delen hetzelfde gezicht, maar zijn twee totaal andere mensen omdat ze op een heel andere manier opgroeien. Het is heel leuk om daarover na te denken.”

Door Ibsens' toneelstukken heen komen vaak dezelfde personages en types terug. Wat zien we daarvan terug? “Mensen die veel van Ibsen kennen, zullen zeker dingen herkennen. Bepaalde verhalen en karakters. Maar we hebben de personages wel andere namen gegeven, dus je kunt niet zeggen dat iets uit dit stuk komt en iets anders uit dat. *Bouwmeester Solness*, een toneelstuk over een architect, speelt een grote rol en ook *Vijand van het volk*. Daar kleven de andere verhalen aan vast.”

Volgen de scènes elkaar chronologisch op? “Nee, we hebben nu een scène die zich in 2004 afspeelt en een scène die zich in 1968 plaatsvindt. Dat gaat ook niet chronologisch worden in de voorstelling.”

De foto op de poster met Hans Kesting achter een maquette, is dat een beetje wat we kunnen verwachten van het decor?

“Dat bouwen staat heel centraal. Het gaat zich afspelen in een huis volledig van glas. We spelen ook echt in dat huis. We worden daar ook allemaal voor gezenderd en krijgen oortjes

in, zodat we elkaar kunnen horen. Het is echt als een huis, maar dan van glas. Je kunt alles zien, ook als de deuren dicht zijn. Verder zal het meubilair in het huis herkenbaar zijn voor de kenners. We hebben het gehad over bekende Nederlandse architecten en hun werk. Daarnaast hebben we gewoon een supergoed team voor de setdressing en het decor.”

Dat moet wel spannend toneel opleveren. “Ja, elke keer lig ik dubbel als ik die teksten lees. Zoals met die laatste scène die ik gisteren kreeg, dan wil ik weten hoe het verder gaat. De scène kwam helemaal overeen met mijn fantasie. Dat is ook echt een cadeautje. Ik krijg dan zoveel zin om dat op de vloer uit te zoeken en er iets moois van te maken. Maar het wordt nog een kluit om het in elkaar te zetten.”

Zit er in Ibsen huis ook kritiek op de huidige maatschappij?

“Dat weet ik niet omdat het nog niet helemaal geschreven is maar wat chronologisch het einde is, daar komen heel veel thema's ter sprake over wat er nu in de wereld aan de hand is en wat er in die tijd aan de hand was. Dus er zullen zeker dingen in terugkomen die actueel zijn.”

Zijn er ook specifieke muziekkeuzes gemaakt? “Simon werkt vaak samen met componist Stefan Gregory. We hebben het tot nu toe vooral over plaatjes en singeltjes uit die tijd gehad en wat wel of geen goede muziek was. Het verhaal speelt zich dan ook af in Nederland ergens in de buurt van de zee, al komen de mensen uit Amsterdam. Ik heb bijna het gevoel dat wat wij gaan proberen weer iets nieuws is dat een beetje tussen film en theater hangt. Heel natureel, maar we moeten het wel overbrengen naar een grote zaal. Dus het wordt heel spannend hoe we dat voor elkaar gaan krijgen. Simon weet precies wat hij wil, dus die krijgt dat wel voor elkaar.” ■

IBSEN HUIS GAAT OP 5 MAART IN PREMIÈRE IN DE STADSSCHOUWBURG IN AMSTERDAM EN WORDT TOT HALF MEI OPGEVOERD. WWW.TGA.NL